DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

8. marts 2001 *

I sag C-415/98,

angående en anmodning, som Bundesfinanzhof (Tyskland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Laszlo Bakcsi

mod

Finanzamt Fürstenfeldbruck,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af dommer D.A.O. Edward, som fungerende formand for Femte Afdeling, og dommerne P. Jann og L. Sevón (refererende dommer),

generaladvokat:A. Saggio

justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— den tyske regering ved W.-D. Plessing og C.-D. Quassowski, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved E. Traversa og A. Buschmann, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 23. februar 2000 er afgivet mundtlige indlæg af Laszlo Bakcsi ved Rechtsanwalt K. Koch, af den tyske regering ved W.-D. Plessing, af den græske regering ved M. Apessos, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved E. Traversa og K. Gross, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. april 2000,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 24. september 1998, indgået til Domstolen den 20. november 1998, har Bundesfinanzhof i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1, herefter »sjette direktiv«).

2 Spørgsmålene er blevet rejst i en sag mellem Laszlo Bakcsi og Finanzamt Fürstenfeldbruck angående forpligtelsen til at svare merværdiafgift (herefter »moms«) ved salg af en bil, som Laszlo Bakcsi havde erhvervet fra en privatperson uden ret til momsfradrag, og som han både har anvendt til private og erhvervsmæssige formål.

Relevante retsregler

Fællesskabets retsforskrifter

3 Ifølge sjette direktivs artikel 2, nr. 1, skal der svares moms af »levering af goder og tjenesteydelser, som mod vederlag foretages i indlandet af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab«.

4 Sjette direktivs artikel 4, stk. 1 og 2, bestemmer:

»1. Som afgiftspligtig person anses enhver, der selvstændigt og uanset stedet udøver en af de i stk. 2 nævnte former for økonomisk virksomhed uanset formålet med eller resultatet af den pågældende virksomhed.

2. De former for økonomisk virksomhed, der er omhandlet i stk. 1, er alle former for virksomhed som producent, handlende eller tjenesteyder, herunder minedrift og landbrug, samt virksomhed inden for liberale og dermed sidestillede erhverv [...]«

5 Direktivets artikel 5, stk. 6, bestemmer:

»Med levering mod vederlag sidestilles det forhold, at en afgiftspligtig person fra sin egen virksomhed udtager et gode, som han anvender til privat brug for sig selv eller for sit personale, eller som han overdrager vederlagsfrit, eller i øvrigt benytter til et virksomheden uvedkommende formål, såfremt dette gode eller de bestanddele, det er sammensat af, har givet ret til fuldt eller delvis fradrag af merværdiafgiften [...]«

6 Ifølge sjette direktivs artikel 6, stk. 2, første afsnit, litra a), sidestilles med tjenesteydelser mod vederlag:

»anvendelsen af et gode, der er bestemt for virksomheden, til privat brug for den afgiftspligtige person selv eller for hans personale eller i øvrigt til virksomheden uvedkommende formål, såfremt dette gode har givet ret til fuldt eller delvis fradrag af merværdiafgiften«.

7 Ifølge sjette direktivs artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), er beskatningsgrundlaget: »ved levering af goder og tjenesteydelser, bortset fra de under litra b), c) og d) omhandlede, den samlede modværdi, som leverandøren eller tjenesteyderen modtager eller vil modtage af køberen, aftageren eller tredjemand for de pågældende transaktioner«.

Nationale retsregler

8 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at der ifølge § 1, stk. 1, nr. 1, 1. pkt., i Umsatzsteuergesetz af 1980 (lov om omsætningsafgift) skal svares moms af leverancer, der af en erhvervsdrivende udføres mod vederlag i indlandet som led i hans virksomhed. I henhold til lovens § 10, stk. 1, 1. pkt., beregnes omsætningen i forbindelse med leverancer ud fra vederlaget.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

9 Laszlo Bakcsi drev i 1990 selvstændig virksomhed som vognmand. Til dette formål anvendte han en bil af mærket Mercedes, model 300 D, som han havde købt af en privatperson uden at kunne fradrage momsen. Bilen blev for 70%'s vedkommende anvendt til erhvervsmæssige formål.

10 Den 16. maj 1990 solgte Laszlo Bakcsi bilen for 19 000 DEM uden at anføre momsen særskilt i en faktura.

11 Ved afgiftsafgørelse af 24. maj 1994 fandt Finanzamt Fürstenfeldbruck, at Laszlo Bakcsi's salg af bilen var momspligtigt, idet afgiftsgrundlaget blev fastsat til købsprisen, dvs. 19 000 DEM med fradrag af den deri indeholdte moms, dvs. 2 334 DEM.

12 Efter at Laszlo Bakcsi havde fået afslag på sin klage over afgiftsafgørelsen, blev sagen indbragt for Finanzgericht, som ligeledes fandt, at salget var momspligtigt, idet Laszlo Bakcsi ved at anmode om fradrag for indgående moms af udgifterne til reparation på bilen havde givet udtryk for, at han ville henføre bilen til sit selskab. Ifølge Finanzgericht havde Laszlo Bakcsi »indskudt« bilen i selskabet den 17. april 1989.

13 Laszlo Bakcsi indgav revisionsanke til Bundesfinanzhof til prøvelse af Finanzgericht's afgørelse.

14 Bundesfinanzhof har i forelæggelseskendelsen anført, at Laszlo Bakcsi efter rettens opfattelse var en afgiftspligtig person i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i sjette direktivs artikel 2, nr. 1. Den har tilføjet, at Laszlo Bakcsi kun kunne anses for at have afhændet bilen i denne egenskab, såfremt han havde erhvervet den til brug for sin økonomiske virksomhed i direktivets artikel 4's forstand, og havde henført den til sin virksomhed.

15 Bundesfinanzhof har under henvisning til Domstolens praksis anført, at en erhvervsdrivende helt eller delvis kan henføre et gode med blandet anvendelse til sin virksomhed (jf. dom af 11.7.1991, sag C-97/90, Lennartz, Sml. I, s. 3795, og af 4.10.1995, sag C-291/92, Armbrecht, Sml. I, s. 2775, præmis 20). Derimod er retten i tvivl om, hvorvidt en erhvervsdrivende fuldt ud kan henføre et sådant gode til sin private formue.

16 For så vidt som Laszlo Bakcsi er forpligtet til helt eller delvis at henføre bilen til sin virksomhed eller i hvert fald har foretaget en sådan henførelse af bilen, er Bundesfinanzhof i tvivl om, hvorvidt der på ny skal svares fuld moms af bilen, som allerede er blevet pålagt moms på et tidligere tidspunkt. I den forbindelse har retten fremhævet, at eftersom Laszlo Bakcsi ikke kunne fradrage indgående moms, kunne han have undgået at betale afgift i forbindelse med salget af bilen ved forinden at udtage den af sin virksomhed i overensstemmelse med sjette direktivs artikel 5, stk. 6.

17 Herefter har Bundesfinanzhof besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Kan en erhvervsdrivende fuldt ud henføre et gode med blandet anvendelse (både erhvervsmæssig og ikke-erhvervsmæssig) til sin private formue uafhængigt af, i hvilket omfang godet benyttes erhvervsmæssigt?

2) Skal overdragelse af et gode, som overdrageren uden fradragsret for indgående afgift har erhvervet fra en privatperson til brug i sit erhverv, i henhold til artikel 2, nr. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), i direktiv 77/388/EØF fuldt ud pålægges merværdiafgift?«

Første spørgsmål

Parternes argumenter

18 Laszlo Bakcsi har gjort gældende, at en afgiftspligtig person bør have mulighed for i sin private formue at bevare et gode med blandet anvendelse, som han har

købt af en privatperson, og som ikke har givet ham ret til fradrag af moms. På den måde er han ikke pligtig at betale moms, når han sælger godet. Dermed undgås den ulige behandling, der består i, at der i en sag som hovedsagen skal svares moms to gange.

19 Den tyske regering har gjort gældende, at selv om Domstolen i de ovennævnte domme i henholdsvis Lennartz-sagen og Armbrecht-sagen ikke udtrykkeligt har taget stilling til, om en afgiftspligtig person fuldt ud kan henføre goder med blandet anvendelse til sin private formue, har den heller ikke udelukket, at dette kan ske. Sjette direktiv indeholder heller ingen bestemmelse, som forbyder en sådan henførelse.

20 I den forbindelse har den tyske regering anført, at det fremgår af affattelsen af sjette direktivs artikel 6, stk. 2, første afsnit, litra a), at henførelsen skal ske på grundlag af en beslutning, som træffes af den erhvervsdrivende. Desuden følger det af direktivets artikel 5, stk. 6, at det bør være muligt at henføre et gode til den private formue umiddelbart i forbindelse med godets erhvervelse.

21 Endvidere finder den tyske regering, at beviset for, at der er valgt en henførelse til virksomheden navnlig består i, at den afgiftspligtige person helt eller delvis udnytter sin ret til fradrag af indgående moms. Således skal der for så vidt angår et gode, som er købt hos en privatperson, og som ikke giver ret til fradrag af indgående moms, tages stilling til, om der senere er sket fradrag af moms af udgifter forbundet med godet, herunder reparationsudgifter.

22 Ifølge den græske regering ses sjette direktiv ikke at indeholde nogen bestemmelse, der udelukker, at en erhvervsdrivende fuldt ud kan henføre et gode med blandet anvendelse til sin private formue. Derimod finder den græske regering, at såfremt fradragsretten for den betalte moms udnyttes med henblik på udgifter forbundet med et sådant gode, f.eks. vedligeholdelses- eller reparationsudgifter, skal godet uden videre betragtes som en del af erhvervsformuen. I så fald finder

sjette direktivs bestemmelser om fastsættelsen af en procentsats for fradragsretten, om betaling af moms ved overdragelse mod vederlag og om den afgiftspligtiges benyttelse af et gode til private formål, anvendelse.

23 Kommissionen har gjort gældende, at en afgiftspligtig person har ret til at vælge, om og i hvilket omfang han ønsker at henføre et gode til sin private formue eller til sin virksomhed. Hvorledes den afgiftspligtige har udnyttet denne valgfrihed på tidspunktet for afgiftspligtens indtræden, er et spørgsmål, som vedrører de faktiske omstændigheder, og svaret herpå afhænger af, hvorledes samtlige relevante omstændigheder skal vurderes i så henseende. Den afgiftspligtige person giver udtryk for sin beslutning om henførelse af et gode ved helt eller delvis at anvende det til private eller erhvervsmæssige formål. Såfremt han benytter godet til blandet formål, er han afskåret fra at henføre det fuldt ud til sin private formue.

Domstolens bemærkninger

24 Det bemærkes, at Domstolen i Armbrecht-dommens præmis 16 udtalte, at det fremgår af ordlyden af sjette direktivs artikel 2, nr. 1, at en afgiftspligtig person skal optræde »i denne egenskab«, for at en transaktion kan pålægges moms. Ifølge dommens præmis 17 optræder en afgiftspligtig person, der udfører en privat transaktion, imidlertid ikke i egenskab af afgiftspligtig person. Følgelig henhører en transaktion, der udføres af en afgiftspligtig person som privatperson — som det fremgår af dommens præmis 18 — ikke under momsens anvendelsesområde.

25 Domstolen bemærkede også i Armbrecht-dommens præmis 19, at direktivet ikke indeholder nogen bestemmelse, der er til hinder for, at en afgiftspligtig person, der ønsker at bevare en del af et gode i sin private formue, kan udelukke det fra momssystemet. Ifølge dommens præmis 20 giver denne fortolkning en afgiftspligtig person mulighed for med henblik på anvendelsen af sjette direktiv at vælge, om han vil lade den del af et gode, som benyttes til privat brug, indgå i sin virksomhed. Domstolen udtalte videre i samme præmis, at denne valgmulighed

ikke er til hinder for anvendelsen af reglen om, at investeringsgoder, der både anvendes til erhvervsmæssige og private formål, ikke desto mindre kan behandles som goder, der er bestemt for virksomheden, for hvilke der i princippet fuldt ud kan fradrages moms.

26 Imidlertid må det konstateres, at sjette direktiv heller ikke indeholder nogen bestemmelse, som er til hinder for, at en afgiftspligtig person, som har erhvervet et investeringsgode, der både skal anvendes til erhvervsmæssige og private formål, fuldt ud kan bevare det i sin private formue, og således holde det helt ude fra momssystemet.

27 Når en afgiftspligtig person således beslutter sig for fuldt ud at bevare et investeringsgode i sin private formue, selv om han både anvender det til erhvervsmæssige og private formål, kan han dermed ikke fradrage nogen del af den indgående moms af det erhvervede gode, som skal udredes eller er betalt.

28 I den forbindelse bemærkes, at en afgiftspligtig persons valg mellem henførelse til den private formue og hel eller delvis henførelse til erhvervsformuen kan baseres på en række forhold, herunder at han under alle omstændigheder ikke kan fradrage residualværdien af momsen af et virksomhedsgode, som er købt brugt af en ikke-afgiftspligtig person.

29 Endvidere skal det understreges, at den afgiftspligtige persons faktiske anvendelse af et investeringsgode til erhvervsmæssige eller private formål kun skal tages i betragtning med henblik på henførelsen af godet, såfremt den afgiftspligtige person anmoder om helt eller delvis fradrag af den indgående moms, der er betalt ved erhvervelsen af godet. I så fald skal der tages stilling til, om den afgiftspligtige person — i hvert fald delvis — har erhvervet goderne som afgiftspligtig person, dvs. til brug for sin økonomiske virksomhed i den forstand, udtrykket er anvendt i sjette direktivs artikel 4. Dette er et faktisk spørgsmål, som skal vurderes under hensyntagen til samtlige de foreliggende omstændigheder, herunder de pågæl-

dende goders art og den periode, der er forløbet mellem erhvervelsen af goderne og deres brug til den afgiftspligtige persons økonomiske virksomhed (jf. i denne retning Lennartz-dommen, præmis 21 og 35).

30 I øvrigt følger det af sjette direktivs artikel 6, stk. 2, første afsnit, litra a), og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra c), at når et gode, som er henført til virksomheden, har givet ret til helt eller delvis fradrag af moms, sidestilles dets anvendelse til brug for den afgiftspligtige person, hans personale eller til andre formål, som er virksomheden uvedkommende, med en tjenesteydelse, som udføres mod vederlag, og som er afgiftspligtig på grundlag af størrelsen af de udgifter, der er afholdt i forbindelse med tjenesteydelsen (jf. Lennartz-dommen, præmis 26).

31 Såfremt en afgiftspligtig person har valgt at bevare et investeringsgode fuldt ud i sin private formue og således ikke har haft ret til fradrag af den indgående moms, der er betalt ved erhvervelsen af godet, kan anvendelsen af godet til brug for virksomheden derimod ikke pålægges moms.

32 Det følger af ovenstående, at Kommissionens argumentation om, at den afgiftspligtige person giver udtryk for sit valg med hensyn til henførelsen af godet ved helt eller delvis at anvende det til brug for sin erhvervsvirksomhed og dermed er afskåret fra fuldt ud at henføre et gode med blandet anvendelse til sin private formue, ikke kan tiltrædes.

33 Der kan heller ikke gives medhold i den argumentation — som er fremført af den tyske og den græske regering — om, at den afgiftspligtige persons valg med hensyn til at lade et gode, som er erhvervet fra en privatperson uden ret til momsfradrag, indgå i erhvervsformuen, fremgår af, at han har udøvet en ret til at fradrage moms af udgifter forbundet med godet, herunder reparationer. Henførelsen af et investeringsgode er således afgørende for, om momssystemet finder anvendelse på selve godet, men ikke på de goder og tjenesteydelser, som anvendes til brugen af godet eller dets vedligeholdelse. Retten til fradrag af moms

af disse goder og tjenesteydelser er et særskilt spørgsmål, som hører under anvendelsen af sjette direktivs artikel 17. Denne ret afhænger navnlig af, hvilken forbindelse der består mellem disse goder og tjenesteydelser og den afgiftspligtige persons momspligtige transaktioner. Det følger heraf, at de afgiftsregler, der finder anvendelse ved levering af et investeringsgode, må holdes ud fra de regler, der gælder for afgiftspligtige udgifter til brugen og vedligeholdelsen af godet.

34 På denne baggrund skal det første spørgsmål besvares med, at en afgiftspligtig person, som erhverver et investeringsgode til brug til såvel erhvervsmæssige som private formål, kan bevare godet fuldt ud i sin private formue og således holde det helt ude fra momssystemet.

Andet spørgsmål

Parternes argumenter

35 Den tyske og den græske regering samt Kommissionen har gjort gældende, at når en afgiftspligtig person mod vederlag overdrager et gode, som han har henført til sin virksomhed, skal han i henhold til sjette direktivs artikel 2, nr. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), svare moms af hele modydelsen, uanset om han ikke har kunnet fradrage moms, der tidligere er betalt af godet, fordi det er blevet erhvervet fra en privatperson.

Domstolens bemærkninger

36 Som det allerede er anført ovenfor i denne doms præmis 24, fremgår det af ordlyden af sjette direktivs artikel 2, nr. 1, at en afgiftspligtig person skal optræde »i denne egenskab«, for at en transaktion kan pålægges moms.

37 En afgiftspligtig person, som sælger et gode, som har været henført til virksomheden, handler som erhvervsdrivende og dermed i egenskab af afgiftspligtig person.

38 Når en afgiftspligtig person således har valgt fuldt ud at lade et investeringsgode, som han har brugt til såvel erhvervsmæssige som private formål, indgå i sin erhvervsformue, er salget af godet i sin helhed momspligtigt i overensstemmelse med sjette direktivs artikel 2, nr. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a).

39 Når den afgiftspligtige person kun har henført den del af godet, som er benyttet til erhvervsmæssige formål, til sin erhvervsformue, er kun salget af denne del momspligtigt (jf. i denne retning Armbrecht-dommen, præmis 24).

40 I den forbindelse bemærkes, at når den afgiftspligtige person har valgt helt eller delvis at lade et investeringsgode indgå i sin erhvervsformue, er det uden betydning, at godet er købt brugt fra en ikke-afgiftspligtig person, og at den afgiftspligtige person således ikke har haft ret at fradrage residualværdien af momsen af godet. Der foreligger et gode, som er henført til virksomheden, og salget heraf udgør en afgiftspligtig leverance i sjette direktivs forstand.

41 Som det anføres af den forelæggende ret, fremgår det imidlertid af sjette direktivs artikel 5, stk. 6, at en afgiftspligtig person fra sin egen virksomhed kan udtage et gode til anvendelse til privat brug for sig selv eller for sit personale, eller til benyttelse til et virksomheden uvedkommende formål. En sådan udtagelse sidestilles med levering mod vederlag, når godet har givet ret til helt eller delvis fradrag for moms.

42 Herom bemærkes, at formålet med sjette momsdirektivs artikel 5, stk. 6, bl.a. er at sikre ligebehandling af den afgiftspligtige person, som udtager et gode af sin virksomhed, og en almindelig forbruger, der køber et gode af samme art. For at nå dette mål hindrer denne bestemmelse, at en afgiftspligtig person, som har kunnet fradrage momsen ved købet af et gode, der er henført til hans virksomhed, fritages for at betale moms, når han udtager godet af sin erhvervsformue til privat brug, og at han dermed nyder uberettigede fordele i forhold til den almindelige forbruger, som køber godet og herved betaler moms [jf. dom af 6.5.1992, sag C-20/91, De Jong, Sml. I, s. 2847, præmis 15, og af 27.4.1999, sag C-48/97, Kuwait Petroleum, Sml. I, s. 2323, præmis 21, samt, for så vidt angår sjette direktivs artikel 6, stk. 2, første afsnit, litra a), som er baseret på samme princip, dom af 26.9.1996, sag C-230/94, Enkler, Sml. I, s. 4517, præmis 33].

43 Når den afgiftspligtige person således først har udtaget et gode fra sin virksomhed, og om nødvendigt betalt moms af udtagelsen, kan han frit disponere over godet, idet sjette direktivs artikel 5, stk. 6, ikke fastsætter nogen grænser herfor.

44 Heraf følger, at såfremt den afgiftspligtige person ikke har ret til at fradrage residualværdien af momsen af et virksomhedsgode, der er købt brugt af en ikke-afgiftspligtig, må godet anses for ikke at have givet ret til fradrag af moms i den

forstand, hvori udtrykket er anvendt i sjette direktivs artikel 5, stk. 6, og det er derfor i henhold til denne bestemmelse udelukket at kræve afgift af udtagelsen [jf. for så vidt angår sjette direktivs artikel 6, stk. 2, første afsnit, litra a), dom af 27.6.1989, sag 50/88, Kühne, Sml. s. 1925, præmis 9]. Såfremt den afgiftspligtige person senere sælger godet, udfører han denne transaktion i egenskab af privat person og ikke som afgiftspligtig person. Denne transaktion falder således uden for momssystemet.

45 En sådan fortolkning er i overensstemmelse med målsætningen om ligebehandling i sjette direktivs artikel 5, stk. 6, idet den afgiftspligtige person ikke opnår nogen uberettiget fordel i forhold til den almindelige forbruger.

46 En afgiftspålæggelse i en sådan situation af et gode, som ikke har givet ret til fradrag af residualværdien af momsen, ville nemlig føre til en dobbelt afgiftsopkrævning, som er i strid med det princip om afgiftsneutralitet, der danner grundlaget for det fælles momssystem, sjette direktiv er en del af [jf. for så vidt angår sjette direktivs artikel 6, stk. 2, første afsnit, litra a), Kühne-dommen, præmis 10, og dom af 25.5.1993, sag C-193/91, Mohsche, Sml. I, s. 2615, præmis 9].

47 På denne baggrund skal det andet spørgsmål besvares således, at når en afgiftspligtig person har valgt fuldt ud at lade et investeringsgode, som han har brugt til såvel erhvervsmæssige som private formål, indgå i sin erhvervsformue, er salget af godet i sin helhed momspligtigt i overensstemmelse med sjette direktivs artikel 2, nr. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a). Når den afgiftspligtige person kun har ladet den del af godet, som er benyttet til erhvervsmæssige formål, indgå i sin erhvervsformue, er kun salget af denne del momspligtigt. I den forbindelse er det uden betydning, at godet er købt brugt af en ikke-afgiftspligtig person, og at den afgiftspligtige person således ikke har haft ret til at fradrage residualværdien af momsen. Såfremt den afgiftspligtige person imidlertid udtager et sådant gode fra sin virksomhed, må godet anses for ikke at have givet ret til fradrag af moms i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i sjette direktivs artikel 5, stk. 6, litra a), og i henhold til denne bestemmelse er det derfor udelukket at kræve afgift af udtagelsen. Såfremt den afgiftspligtige person senere sælger godet, udfører han denne transaktion i egenskab af privat person, hvorfor transaktionen falder uden for momssystemet.

Sagens omkostninger

48 De udgifter, der er afholdt af den tyske og den græske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Bundesfinanzhof ved kendelse af 24. september 1998, for ret:

1) **En afgiftspligtig person, som erhverver et investeringsgode til brug til såvel erhvervsmæssige som private formål, kan bevare godet fuldt ud i sin private formue og således holde det helt ude fra merværdiafgiftssystemet.**

2) Når en afgiftspligtig person har valgt fuldt ud at lade et investeringsgode, som han har brugt til såvel erhvervsmæssige som private formål, indgå i sin erhvervsformue, er salget af godet i sin helhed merværdiafgiftspligtigt i overensstemmelse med artikel 2, nr. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag. Når den afgiftspligtige person kun har ladet den del af godet, som er benyttet til erhvervsmæssige formål, indgå i sin erhvervsformue, skal der kun svares merværdiafgift af salget af denne del. I den forbindelse er det uden betydning, at godet er købt brugt af en ikke-afgiftspligtig person, og at den afgiftspligtige person således ikke har haft ret til at fradrage residualværdien af merværdiafgiften af godet. Såfremt den afgiftspligtige person imidlertid udtager et sådant gode fra sin virksomhed, må godet anses for ikke at have givet ret til fradrag af merværdiafgift i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 5, stk. 6, og i henhold til denne bestemmelse er det derfor udelukket at kræve afgift af udtagelsen. Såfremt den afgiftspligtige person senere sælger godet, udfører han denne transaktion i egenskab af privat person, hvorfor transaktionen falder uden for merværdiafgiftssystemet.

Edward Jann Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. marts 2001.

R. Grass

Justitssekretær

A. La Pergola

Formand for Femte Afdeling